



गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री यमूना
थापामगरज्यूले सातौँ गाउँसभामा प्रस्तुत
गर्नुभएको

आ.ब. २०७७/०७८ को
बजेट तथा कार्यक्रम



बंगलाचुली गाउँपालिका
कमिरेचौर, दाङ
१० असार २०७७

सभा अध्यक्ष ज्यू,

सभाका सदस्यज्यूहरू,

यस गरिमामय सभाको सातौँ अधिवेशनमा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/२०७८ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई गौरव लागेको छ ।

यस गौरवपूर्ण क्षणमा म संघीय लोकतान्त्रिक राजनीतिक सङ्घर्ष र आन्दोलनमा राष्ट्र र जनताको हितका लागि आफ्नो अमूल्य जीवन अर्पण गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरूप्रति उच्च सम्मानका साथ भावपूर्ण श्रदान्जली अर्पण गर्दछु । घाइते योद्धाहरू र वेपत्ता नागरिकहरूप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु । साथै हाल कोभिड-१९ महामारीबाट देश विदेशमा मृत्यु हुने नेपाली दाजुभाई दिदिबिहिनीहरूमा हार्दिक श्रद्धान्जली तथा सङ्क्रमितहरूको सिध्न स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

संविधान कार्यान्वयनको छोटो अवधिमा संघियताको महत्त्वपूर्ण आधारमा रहेको स्थानीय सरकारको आधारभुत आधारशिला तयार भएको छ । विकास र सुशासनको स्पष्ट दृष्टिकोण स्थानीय कानूनको निर्माण, गाउँपालिकाको गुरुयोजना तर्जुमा, जनशक्ती व्यवस्थापन, संघ र प्रदेशसँगको अघि बढाइएका समन्वय र सहकार्यका प्रयासहरू तथा विभिन्न प्रतिकुलताका बीचमा पनि कार्यान्वयनको प्रयासमा हामीलाई अनुकूलता तर्फ अघि बढ्ने आधार तयार भएको छ । सबैको साझा प्रयासबाट नै छोटो समयमा गाउँपालिकाले महत्त्वपूर्ण उपलब्धी प्राप्त गरेको छ । यसबाट हामी सबैलाई शहिदको सपना पुरा गर्ने तर्फ प्रेरणा मिल्ने छ ।

अध्यक्ष महोदय,

प्राकृतिक, सांस्कृतिक एवं भौगोलिक विविधता जस्ता सम्भावनाहरू रहेको भए पनि उद्योग, व्यापार, कृषी र पर्यटनमा आशा गरे अनुसार नहुनु, आधुनिक व्यावसायिक कृषि प्रणाली तर्फ पर्याप्त प्रयासको कर्म हुनु, आन्तरिक राजश्वमा भारी गिरावट भई आन्तरिक आयको अवस्था कमजोर हुनगई परनिर्भरता बृद्धि हुन पुगेको छ । विकास कार्यक्रममा सकृय जनसहभागिता घट्न गई विकासको पथमा देशका ७५३ स्थानीय तह मध्ये अग्र स्थानमा उभिने सपना पुरा गर्न धेरै लामो यात्रा गर्न बाँकी छ ।

लोकतन्त्रको उच्चतम अभ्यास र लाभ नजिकको सरकारबाट जनता समक्ष पुऱ्याउन स्थानीय सरकारको रूपमा गाउँपालिकालाई संचालन गर्न नेपालको संविधानको भाग १७ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बमोजिम समावेशी विकासको सम्बोधनका लागि उपलब्ध साधन र मागको तालमेल हुन नसक्दा मानव विकास सूचकाङ्कमा लक्षित उपलब्धी प्राप्त हुन नसकेता पनि सामाजिक परिचालनमा निर्वाचित जनप्रतिनीधिहरूको

उपस्थिति र तिन वर्षको प्राप्त अनुभवले सबै पक्षको परिचालनबाट योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन प्रभावकारी हुन गई अपेक्षित उपलब्धीमा वृद्धि हुने बिश्वास लिएको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आ.ब. २०७६/०७७ को संक्षिप्त समिक्षा प्रस्तुत गर्न गरिरहेको छु ।

आ.ब. २०७६/०७७ को जेष्ठ मसान्त सम्म गाउँपालिकाको कुल विनियोजित बजेट रु. ४४ करोड ६४ लाख मध्ये ३७ करोड ५६ लाख (८४%) खर्च भएको छ । जस मध्ये पुँजीगत तर्फ रु. १८ करोड १८ लाख (८२ %) र चालु तर्फ रु.१९ करोड ३८ लाख (८६%) खर्च भएको छ । उल्लेखित खर्चबाट सामाजिक सुरक्षा, सेवाहरूको व्यवस्थापन, सेवा प्रवाहमा टेवा पुगनुको साथै खेलकुद मैदान निर्माण, १५ शैया अस्पताल प्रारम्भ, खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण, सडक संजालको निर्माण, योजना, गुरुयोजना निर्माण, उपकरणको व्यवस्था, स्वास्थ्यकर्मी तथा शिक्षकहरूको व्यवस्था, लक्षित समुदायको नेतृत्व विकास, आय तथा सिप वृद्धि लगायत देखिनेगरी भौतिक तथा सामाजिक उपलब्धीहरू हासिल भएका छन् । स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात व्यवस्थापकीय संक्रमण, समयमै जनशक्ति व्यवस्थापन नहुनु, जनप्रतिनिधी कर्मचारीहरूमा नौलो अभ्यास र माग बमोजिम जनशक्ति परिपूर्ति नहुनु, तथा सबै जनमानसमा नयाँ परिपाटीको अभ्यासमा जान समय लाग्ने भएकोले पुँजीगत खर्च तर्फ अपेक्षित रूपमा खर्च हुन नसकेको अवस्था देखिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

म आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा विभिन्न सरोकारवालाहरू पक्षहरूबाट प्राप्त रायसुभाब, वडाहरूबाट प्राप्त माग, उल्लिखित समिक्षा र आ.ब. २०७७/०७८ को स्वीकृत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमका आधारमा बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकताहरू प्रस्तुत गर्न गरिरहेको छु।

बजेटका उद्देश्यहरू :-

- ❖ कोभिड-१९ को माहामारीको रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्नु,
- ❖ कृषि उत्पादन र रोजगारी वृद्धि गर्नु,

- ❖ संविधान वमोजिम स्थानीय तहलाई सरकारको रूपमा स्थापित गर्नु
- ❖ सबैका लागि गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्यको सुनिश्चितता गर्नु
- ❖ समावेशी विकासको अवधारणा मार्फत सामाजिक रूपान्तरण र समृद्धि कायम गर्नु
- ❖ स्थानीय अर्थतन्त्रमा उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गरी आत्म निर्भरता हासिल गर्नु
- ❖ सेवा प्रवाहमा आमनागरिकको पहुँच वृद्धि गर्नु
- ❖ विकासका पूर्वाधारहरू विकास र विस्तार गर्दै गुणस्तरीयता कायम गर्नु
- ❖ समृद्ध र सुन्दर गाउँपालिकाको रूपमा विकास गर्नु ।

बजेटका प्राथमिकताहरू :-

- सामाजिक विकास(स्वास्थ्य र शिक्षा)
- आर्थिक विकास (कृषि उत्पादन र रोजगारी)
- वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन
- संस्थागत विकास
- पूर्वाधार

अध्यक्ष महोदय,

उल्लेखित उद्देश्य तथा प्राथमिकताका आधारमा यस बंगलाचुली गाउँपालिकाको आ.व. २०७७/०७८ को बजेट प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।

स्वास्थ्य र शिक्षामा लगानी : स्वस्थ जिन्दगानी

विकासको कर्ता र प्राप्तकर्ता मानिस हो । बंगलाचुली बासीको चौतर्फी विकासका लागि शिक्षामा रु. १६ करोड २२ लाख (३१ प्रतिशत) र स्वास्थ्यमा रु.७ करोड ६३ लाख (१५ प्रतिशत) गरी जम्मा रु. २३ करोड ८५ लाख कूल बजेटको ४६ प्रतिशत विनियोजन गरेको छु ।

आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँचलाई सरल, सहज र प्रभाकारी तुल्याउन संघ तथा प्रदेश सरकारको साभेदारीमा गत आ.ब. देखी निर्माण सुरु भएको १५ शैयाको बंगलाचुली अस्पताल कमिरेचौर, दाङको अस्पताल भवन निर्माण तथा व्यवस्थापनका लागि रु. ४ करोड विनियोजन गरी गाउँपालिकाको गौरबको आयोजनाको रूपमा अगाडी बढाउदै चिकित्सक सहितको सेवाको लागि आवश्यक रकमको विनियोजन गरेको छु । महिलाहरूको सुत्केरी अवस्थामा हुने पोषण अभावलाई टेवा पर्याउन "स्वस्थ आमा र निरोगी बच्चा" सहितको वालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणा अवलम्बन गर्दै उपाध्यक्ष प्रसुती पोषण कार्यक्रम का आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु । प्राविधिक शिक्षालाई उच्च प्राथमिकता दिदै सुधा मा.वि. भेल्नेटाको कृषी प्रयोगशाला तथा सिचाई पोखरीको लागि रकम विनियोजन गरेको छु ।

स्थानीय तहको कार्यान्वयन तथा संस्थागत विकास

स्थानीय तहको कार्यान्वयननै गणतन्त्रको लाभ लिने उपयुक्त अवसर भएकोले प्रशासकीय भवन, वडा कार्यालय भवन, खेलकुद मैदान, उपकरण खरिद, अनुसन्धान तथा विकास, बहुउद्देश्यीय सभाहल, रेडियो बंगलाचुली आदिका लागि प्राथमिकताका साथ रु. ५ करोड १२ लाख विनियोजन गरेको छु । निर्वाचित जनप्रतिनीधिको नेतृत्वमा आधारभूत सेवाहरू प्रवाह गर्न ट वटै वडा कार्यालयहरू सम्बन्धित वडामा नै संचालनमा ल्याउने गरी आवश्यक जनशक्ति र बजेटको विनियोजन गरेको छु ।

कृषिको व्यवसायीकरण : उत्पादनशिल रोजगारीको आधार

एक वडा एक उत्पादन तथा एक स्थानीय तह एक उत्पादनको अबधारणा अनुसार कृषिमा आधुनिकिकरण, व्यवसायीकरण गर्न प्रधानमन्त्री कृषी आधुनिकिकरण परियोजना, अध्यक्ष युवा कृषि रोजगार कार्यक्रम, पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम, जग्गा लिज तथा कोभिड-१९ प्रभावितहरूका लागि विशेष कृषि कार्यक्रम, गाउँपालिका स्तरिय कोशेली घर समेतका लागि रु.

२ करोड ७ लाख विनियोजन गरेको छु । यसबाट स्थानीय उत्पादन वृद्धि भई आत्मनिर्भरता बढ्नुका साथै प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रूपमा १००० रोजगारी सृजना विश्वास लिएको छु ।

आफ्नो गाउँ आफै बनाऔँ : रोजगारीबाट आफुलाई स्वरोजगारी बनाऔँ

कोभिड-१९ ले प्रभावित भई घर फर्कनु भएका बंगलाचुली बासी युवा तथा महिला एवं बेरोजगार सूचिमा रहनुभएका क्रियाशिल जनशक्तीका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम, मुख्यमन्त्री ग्रामिण विकास कार्यक्रम, गाउँपालिकाका श्रम परियोजना, अध्यक्ष युवा कृषि रोजगार कार्यक्रम लगायतका श्रममा आधारित कार्यक्रमका लागि रु. ३ करोड ३८ लाख विनियोजन गरेको छु । यसबाट प्रत्यक्ष रूपमा करिब ७०० जनाको लागि रोजगारी सृजना हुने अनुमान गरेको छु ।

वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

“हरियो वन, गा.पाको धन” भन्ने उक्ति लाई साकार पार्न वन व्यवस्थापन र सौन्दर्य एवम् हरियाली प्रवर्द्धनका लागि हरियाली पार्क, मुख्य सडकको दायाँ बायाँ वृक्षारोपण, सौर्य सडक वत्ति, एक घर दुई फलफूल विरूवाको अवधारणा कार्यान्वयन गर्न रु. १२ लाख विनियोजन गरेको छु । सरोकारवाला सबै पक्षको सहभागितामा स्थानीय विपद् जोखिम योजनाको निर्माण र कोभिड-१९ को महामारी लगायत विपद्मा परेका बासिन्दाहरूलाई उद्धार, राहत, रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि १ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोष रहने गरी रु. ६२ लाख विनियोजन गरेको छु ।

दिगो विकास र संवृद्धिको आधार : पूर्वाधार

“सुरक्षित सडक र पानी, सुधारौ आनीबानी” भन्ने मूल नारालाई साकार पार्न आगामी २ वर्ष भित्र आधारभूत खानेपानीको पहुँच सबै घरधुरीसम्म पुर्याउने लक्ष्य सहित निकै लामो समय देखी पानीको अभावबाट आक्रान्त गाउँपालिका विभिन्न वस्तीहरूको लागि प्रदेश सरकारको लगानी तथा सहकार्यमा पुरा गर्ने तथा सरसफाई अभियानलाई सफल पार्न समपुरणका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु । ट्याक खुलेका सडकहरूको स्तरोन्नतीको लागि श्रममा आधारित पर्यावरणमैत्री सडक तथा पूर्वाधार निर्माण योजनाको लागि रु. २ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।

निर्मित संरचनाहरूको दिगोपनाको लागि भरपर्दो मर्मत सम्भार कार्यका लागि मर्मत सम्भार कोष तर्फ रु. ४५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

उल्लेखित नीति, उद्देश्य र प्राथमिकता र बजेटका आधारमा आ.ब. २०७७/०७८ को बजेट सारांश पेश गर्न गईरहेको छु । पुँजिगत तर्फ रु २२ करोड ६४ लाख (४४ प्रतिशत) र चालु तर्फ शिक्षा र स्वास्थ्यको तलब भत्ता, कार्यक्रम, सामाजिक सुरक्षा रकम रु ५ करोड २० लाख सहित २८ करोड ९९ लाख (५६ प्रतिशत) गरी कुल जम्मा ५१ करोड ६३ लाखको बजेट पेश गरेको छु । तलब भत्ता, कार्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन लगायतका प्रशासनिक खर्च तर्फ रु ६ करोड ५० लाख कुल व्यय अनुमानको १२ प्रतिशत मात्र खर्च अनुमान गरेको छु ।

प्रस्तुत बजेट मध्ये नेपाल सरकारको अनुदानबाट रु ३० करोड ४५ लाख, संघीय राजश्व बाँडफाँडबाट रु ८ करोड ५८ लाख ५८ हजार ३ सय १०, प्रदेश सरकारको अनुदान बाट रु. ३ करोड ९९ लाख ३२ हजार, प्रदेश राजश्व बाँडफाँडबाट रु ४० लाख २६ हजार र आन्तरिक राजश्व बाट रु १ करोड ४० लाख आय अनुमान गरेको छु ।

कार्यक्रम तथा बजेट यहाँहरू सामु बितरित अनुसुचीमा समावेश गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

सभाका सदस्य ज्यूहरू, सचिव लगायतका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, सञ्चारकर्मी एवं समस्त बंगलाचुलीबासी महानुभावहरू बजेट निर्माण कार्यमा अहोरात्र खटिई प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष रूपमा रचनात्मक सल्लाह, सुझाव एवं प्रतिक्रिया दिई सहयोग गर्नु भएकोमा हार्दिक धन्यवाद सहित कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

नीति, कार्यक्रम र बजेटको कार्यान्वयनमा समेत यहाँहरूको सक्रिय सहभागिता भई निर्धारित उद्देश्य प्राप्त गर्न अमूल्य सुझाव एवं साथ प्राप्त हुने कुरामा विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद !

प्रस्तुतकर्ता
यमूना थापा मगर
उपाध्यक्ष
बंगलाचुली गाउँपालिका
बंगलाचुली, दाङ

सम्बत् २०७७ साल असार १० गते रोज ४ मा शुभम्